

**N:o 52.**

*Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till lag om skyldighet för svensk domstol att upptaga sjöförklaring och verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat fartyg från annat land än Sverige eller Norge; gifven Stockholms slott den 9 mars 1894.*

Med öfverlemnande af statsrådets och högsta domstolens i ärendet förda protokoll, vill Kongl. Maj:t härigenom, jemlikt 87 § regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till

**L a g**

om skyldighet för svensk domstol att upptaga sjöförklaring och verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat fartyg från annat land än Sverige eller Norge.

Härigenom förordnas som följer:

## § 1.

Anmäler sig vid svensk domstol, som är behörig att upptaga sjöförklaring, befälhafvare å fartyg, som ej är svenskt eller norskt, till afläggande af sådan förklaring, vare rätten pliktig att, i den ordning sjölagen stadgar, upptaga förklaringen.

§ 2.

Konungen eger efter aftal med främmande stat och under förutsättning af ömsesidighet förordna, att jemväl sådan undersökning, som i 317 § sjölagen omförmäles, skall af rätten verkställas med afseende å olycka, som drabbat fartyg, hvarom i § 1 är stadgadt, samt att protokoll öfver undersökningen varder, sedan densamma afslutats, till utrikesdepartementet insändt.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

**O S C A R.**

*Aug. Östergren.*

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Kongen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 26 januari 1894,*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,  
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,  
Statsråden: friherre VON ESSEN,  
friherre ÅKERHIELM,  
ÖSTERGREN,  
GROLL,  
WIKBLAD,  
GILLJAM,  
friherre RAPPE,  
CHRISTERSON.

Departementschefen, statsrådet Östergren anförde i underdånighet:

»Sedan nu gällande sjölag med 1892 års ingång trädt i kraft, hafva de svenska domstolarne vid upprepade tillfällen vägrat att upptaga sjöförklaring af befälhafvare å utländska fartyg. Detta förhållande, som, särskildt för befälhafvare å danska fartyg, medfört afsevärda olägenheter, enär den danska sjölagen ej medgifver sjöförklarings afläggande inför konsul, har gifvit kongl. danska regeringen anledning att genom sin härvarande minister i skrifvelse, som blifvit mig genom chefen för utrikesdepartementet delgifven,

med återopande af dansk lagstiftning i ämnet, föreslå afslutandet mellan Sverige och Danmark af en öfverenskommelse om skyldighet för det ena landets domstolar att upptaga sjöförklaringar af befälhafvare å det andra landets fartyg äfvensom att i vissa fall på begäran af det ena landets regering i afseende å sjöolyckor, som träffat det andra landets fartyg, anställa undersökning.

Afslutandet af en dylik öfverenskommelse torde emellertid med hänsyn till här i landet gällande lagstiftning icke kunna för närvarande ega rum, utan lärer först erfordras, att bestämmelser genom lag meddelas om domstolarnes skyldighet i förevarande afseende. Härvid har det synt mig böra på samma gång tagas i öfvervägande, om icke domstolarne borde åligga skyldighet att upptaga sjöförklaring jemväl af andre utländske befälhafvare än danske, äfvensom att anställa undersökning angående olycka, som drabbat utländska fartyg i allmänhet.

Jag anhåller därför i underdånighet att nu få i korthet utveckla mina åsikter i ämnet.

1864 års sjölag innehöll ej någon uttrycklig bestämmelse om skyldighet för svensk domstol att upptaga sjöförklaring af befälhafvare å utländskt fartyg, men så länge samma sjölag gälde, plägade dock domstolarne anse sig oförhindrade att, då begäran derom framställdes, upptaga sådan förklaring äfven af befälhafvare å utländskt fartyg. Nu gällande sjölag innehåller visserligen, lika litet som 1864 års sjölag, något förbud i detta hänseende; men då den svenska sjölagens bestämmelser om sjöförklaring afse allenast befälhafvare å svenska och, på grund af den särskilda föreskriften i 322 §, jemväl norska fartyg, samt annat stadgande i lag ej finnes, på grund hvaraf svensk domstol kan anses förpligtad att af befälhafvare å utländskt fartyg mottaga sjöförklaring, lärer domstolens vägran icke kunna fränkännas berättigande.

Det sålunda inträdda förhållandet, att utländska fartygs befälhafvare sakna utväg att vid domstol här i riket få i vederbörlig form aflägga sjöförklaring, måste emellertid, åtminstone för de länder, hvarikas lagstiftning icke medgifver sjöförklarings upptagande inför konsul, framträda såsom en väsentlig olägenhet. Att afhjelpa denna olägenhet i den mån sådant kan ske, torde dock med afseende å sjöfartens internationella natur och den hänsyn som till

följd deraf ett land otvifvelaktigt bör taga till andra lands intressen, framträda såsom en bjudande pligt.

Främmande länders lagstiftning lägger i allmänhet ej något hinder i vägen för utländsk befälhafvare att vid deras domstolar aflägga sjöförklaring; och hvad särskildt angår Danmark och Norge finnas i deras lagar föreskrifter, af hvilka otvetydigt framgår, att befälhafvare å utländskt fartyg är berättigad att vid dessa länders domstolar få aflägga sjöförklaring.

Vår nu gällande sjölag innehåller, som bekant, bestämmelser dels om sjöförklaring i allmänhet, hvarom föreskrifter meddelats i § 40 samt §§ 315 och 316, och dels om den ytterligare »undersökning», som i vissa svårare fall blifvit i allmänt intresse föreskrifven och hvarom stadganden meddelats i §§ 317—321. Hvad först angår sjöförklaring i allmänhet eller, så att säga, den *vanliga* sjöförklaringen, torde det väl vara otvifvelaktigt, att då en befälhafvare å utländskt fartyg önskar vid domstol här i riket aflägga redogörelse angående sjöolycka, som under resa eller eljest träffat hans fartyg eller dess last, de förhållanden, förklaringen afser, i de allra flesta fall äro af beskaffenhet att beröra jemväl något svenskt intresse, oftast aflastares eller lastemottagares, och från denna synpunkt sedt, lär det väl få anses önskligt att förklaringen upptages i den ordning, som erbjuder största möjliga garanti för utrönande af förklaringens tillförlitlighet, det vill säga vid domstol här i riket. I viss mån annorlunda förhåller det sig med den *särskilda undersökning*, som i vissa svårare fall skall företagas. Denna afser mera ett allmänt än något privat intresse, den är, såsom sjölagskomitén anmärkt, närmast att likna vid ett polisförhör. Verkställandet af en sådan undersökning i fråga om olycka, som träffat utländskt fartyg, påkallas visserligen icke af något särskildt svenskt intresse; men då dessa undersökningar afse sjöfartens allmänna säkerhet och nytta, och verkställandet deraf således påkallas af internationella hänsyn, torde icke heller i detta hänseende ett land böra undandraga sig att lemna det biträde, som af ett *annat* påkallas, detta dock endast under förutsättning, att det land, som begär sådant, sjelft är villigt att lemna dylikt biträde. Utsträckandet af den i 317 § omförmälda undersökningspligt till utländska fartyg torde därför, på sätt i fråga om Norge stadgats i 322 §, böra ega rum endast under vilkor af ömsesidighet; och torde det följaktligen böra öfverlemnas åt Konun-

gen att afsluta de i sådant hänseende nödiga internationella öfverenskommelser.

På grund af hvad sålunda anförts, och då bestämmelser i förevarande hänseende icke lämpligen torde böra inrymmas i sjölagen, har jag låtit inom departementet utarbета ett så lydande

### Förslag till Lag

om skyldighet för svensk domstol att upptaga sjöförklaring och verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat fartyg från annat land än Sverige eller Norge.

Häri genom förordnas som följer:

#### § 1.

Anmäler sig vid svensk domstol, som är behörig att upptaga sjöförklaring, befälhafvare å fartyg, som ej är svenskt eller norskt, till afläggande af sådan förklaring, vare rätten pliktig att, i den ordning sjölagen stadgar, upptaga förklaringen.

#### § 2.

Konungen eger efter aftal med främmande stat och under förutsättning af ömsesidighet förordna, att jemväl sådan undersökning, som i 317 § sjölagen omförmäles, skall af rätten verkställas med afseende å olycka, som drabbat fartyg, hvarom i § 1 är stadgadt, samt att protokoll öfver undersökningen varder, sedan densamma afslutats, till utrikesdepartementet insändt;

Och hemställer jag i underdånighet att Eders Kongl. Maj:t tacktes, för det ändamål 87 § regeringsformen omförmäler, öfver detta lagförslag genom note ur protokollet infordra högsta domstolens yttrande.»

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställen, fann Hans Maj:t Konungen godt i nåder lemna bifall.

Ex protocollo  
*Carl Boheman.*

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts  
högsta domstol tisdagen den 13 februari 1894.*

*Andra rummet.*

Närvarande:

Justitieråden: HERNMARCK,  
AHLGREN,  
HERSLOW,  
NORBERG,  
LILIENBERG,  
CARLSON,  
CLAËSON.

Tillförordnade byråchefen för lagärenden, konstituerade revisionssekreteraren Cassel föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 26 nästlidne januari, hvarmedelst för det ändamål, 87 § regeringsformen omförmåler, högsta domstolens utlåtande blifvit infordradt öfver följande, inom justitiedepartementet utarbetade förslag till

**L a g**

om skyldighet för svensk domstol att upptaga sjöförklaring och verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat fartyg från annat land än Sverige eller Norge.

Häriigenom förordnas som följer:

§ 1.

Anmäler sig vid svensk domstol, som är behörig att upptaga sjöförklaring, befälhafvare å fartyg, som ej är svenskt eller norskt, till afläggande af sådan förklaring, vare rätten pliktig att, i den ordning sjölagen stadgar, upptaga förklaringen.

§ 2.

Konungen eger efter aftal med främmande stat och under förutsättning af ömsesidighet förordna, att jemväl sådan undersökning, som i 317 § sjölagen omförmäles, skall af rätten verkställas med afseende å olycka, som drabbat fartyg, hvarom i § 1 är stadgadt, samt att protokoll öfver undersökningen varder, sedan densamma afslutats, till utrikesdepartementet insändt.

Justitieråden *Hernmarck, Ahlgren, Herstow, Norberg, Carlson* och *Clässon* lemnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet *Lilienberg* anförde: Då förevarande lagförslag i fråga om fartyg, hvilka ej äro svenska eller norska, innehåller bestämmelser rörande samma ämne och af hufvudsakligen enahanda beskaffenhet som 322 § sjölagen, der fråga är om norska fartyg, och då något antagligt skäl icke synes förefinnas, hvarför i detta fall med hvarandra så nära sammanhängande stadganden skulle förläggas till skilda lagar, vill jag för min del hemställa, att förslagets innehåll med behörig rättelse i redaktionen varder såsom ett andra moment vidfogadt nämnda lagparagraf.

Ex protocollo

*Carl Boheman.*

---

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 9 mars 1894.*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,  
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,  
Statsråden: friherre VON ESSEN,  
friherre ÅKERHIELM,  
ÖSTERGREN,  
GROLL,  
WIKBLAD,  
GILLJAM,  
friherre RAPPE,  
CHRISTERSON,  
Justitieråden: AHLGREN,  
CLAËSON.

Departementschefen, statsrådet Östergren föredrog högsta domstolens yttrande öfver det enligt statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 26 sistlidne januari till högsta domstolen remitterade förslag till lag om skyldighet för svensk domstol att upptaga sjöförklaring och verkställa undersökning angående sjöolycka, som drabbat fartyg från annat land än Sverige eller Norge, och hemstälde, att förslaget, som af högsta domstolens fleste ledamöter lemnats utan anmärkning, måtte, jemlikt 87 § regeringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdde hemställdan täcktes Hans Maj:t Konungen lemna bifall; och skulle proposition till Riksdagen aflåtas i öfverensstämmelse med bilagan litt. B vid detta protokoll.

Ex protocollo

*Carl Boheman.*

---